

Asia: VN/20323/2020

Lausuntopyyntö hallituksen esitysluonnoksesta eduskunnalle sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen lainsäädäntöön sekä eräihin muihin lakeihin tehtävistä muutoksista sote-uudistuksesta johtuen (Sote100)

Valitkaa jompikumpi alla olevista vaihtoehdoista

Lausunnonantajalla on lausuttavaa esitysluonnoksesta

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Tämän lausunnon suhde Vantaan kaupungin aiemmin antamiin lausuntoihin

Vantaan kaupunki on aiemmin kaupunginvaltuuston antamassa lausunnossa sekä eduskunnan valiokuntakuulemisiin liittyneissä lausunnoissaan tuonut esille keskeisiä huolenaiheitaan koko uudistukseen liittyen. Tämä, nyt annettu, lausunto annetaan lisäyksenä Vantaan kaupungin aiempiin lausuntoihin.

Esityksen tekniset muutokset

Vantaan kaupunki toteaa, että nyt tehty esitys huomattavilta osin lähinnä teknisluontoinen ja näiden teknisluontoisten korjausten osalta Vantaan kaupungilla ei ole huomautettavaa.

Terveystieteiden tutkimuskeskuksen (Tutkimuskeskus) toteutumiseen Uudellamaalla liittyy ongelma, johon Vantaan kaupunki haluaa kiinnittää huomiota.

Ensihoitopalvelun järjestämisen vastuuasiat ovat ristiriidassa esitetyn terveydenhuoltolain muutoksen 39 §:n ja hallituksen esityksen 241/2020 Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisestä Uudellamaalla annetun lain kesken.

Terveydenhuoltolain 39 §:n 2 momentin mukaan hyvinvointialue voi päättää ensihoitopalvelun tuottamisesta siten kuin Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetussa laissa ja pelastuslaissa (379/2011) säädetään.

Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisestä Uudellamaalla annetun lain 2 §:n 5 momentin perusteella HUS-yhtymä vastaa ensihoitopalveluiden järjestämisestä ja niiden tuottamisesta Uudenmaan hyvinvointialueilla ja Helsingin kaupungissa, kun kaikilla muilla hyvinvointialueilla siitä vastaa hyvinvointialue.

Joten Uudenmaan hyvinvointialueilla eikä Helsingin kaupungilla ei ole vaikutusmahdollisuuksia Terveydenhuoltolain 39 § 3 momentin mukaiseen ensihoidon palvelutasopäätöksen, jossa määritellään ensihoitopalvelun järjestämistapa, palvelun sisältö sekä muita ensihoitopalvelun järjestämisen kannalta tarpeellisia seikkoja.

Eikä Vantaan käsityksen mukaan Uudellamaalla toteudu Terveydenhuoltolain 39 § 1 momentin edellytys siitä, että ensihoitopalvelu on suunniteltava ja toteutettava yhteistyössä päivystävien terveydenhuollon toimipisteiden kanssa siten, että nämä ja muut sosiaali- ja terveydenhuollon asiakkaan kotona annettavat päivystykselliset lähipalvelut yhdessä muodostavat alueellisesti toiminnallisen kokonaisuuden.

Ensisijaisesti tämä on ratkaistavissa säätämällä Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisestä Uudellamaalla annetun laissa ensihoidon järjestämisvelvollisuus Uudenmaan hyvinvointialueille tai toissijaisesti Terveydenhuoltolain 39 § tulee lisätä säädös, jossa Uudenmaan hyvinvointialueille annetaan mahdollisuus antaa lausunto ensihoitopalveluiden palvelutasopäätöksestä.

Lakiin sosiaali- ja terveystietojen toissijaisesta käytöstä annetun lain muuttamisesta liittyvä muutos, johon Vantaan kaupunki haluaa kiinnittää huomiota

41 § Tietojohtaminen

Pykälään ollaan lisäämässä uutena viittaus hyvinvointialueeseen, mutta säännökseen tulisi jättää myös viittaus kuntiin. Kunnilla on myös uuden sosiaali- ja terveystoimen kokonaisuudistuksen

jälkeenkin vastuu tietyistä sosiaali- terveyspalveluista, joiden toteuttaminen vaatii laaja-alaisesti sosiaali- ja terveyspalveluiden toteuttamisessa kerättäviä tietojen. Sosiaali- ja terveystoimen kokonaisuudistuspaketissa kunnalla olisi jatkossakin vastuu asukkaittensa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä ja ympäristöterveydenhuollosta (Hallituksen esitys eduskunnalle hyvinvointialueiden perustamista ja sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistusta koskevaksi lainsäädännöksi sekä Euroopan paikallisen itsehallinnon peruskirjan 12 ja 13 artiklan mukaisen ilmoituksen antamiseksi, s. 195). Ilman mahdollisuutta saada näiden velvoitteiden vaatimia tietoja suoraan hyvinvointialueelta, ei kunnalla voi olla tosiasiallista mahdollisuutta toteuttaa tällä laissa asetettua velvoitetta.

HUSn tietojohdaminen

Nyt esitetyn säädösehdotuksen sanamuodon perusteella voidaan tulkita, että HUS-yhtymä ei voisi saada hyvinvointialueilta tietoja omaa tietojohdamistaan varten tai mahdollisuus näihin tietoihin olisi vain toissijainen hyvinvointialueen kautta. Tämä kaventaisi nykyisiä lainsäädännön tarjoamia mahdollisuuksia tietojohdamiseen.

Mikäli HUSin mahdollisuus tietojohdamiseen kapenee, muodostuu hyvinvointialueelle jatkossa suurempi rooli palvelujen integraatiossa. Tämä ei liene lainsäädäntöehdotuksen tarkoitus vaan sääntelyn pitäisi turvata yhteistyö kuntien, hyvinvointialueiden sekä HUSin välillä. Sääntelyn tulisi olla yksiselitteisen selkeää sekä tarkoitukseltaan että toteutukseltaan. Nyt ehdotettu ratkaisu on turhan monitulkintainen ja esityksen perustelut vähäisiä.

Säädöksen 6 §

Nyt esitettyssä lakiehdotuksessa ei ole otettu huomioon hyvinvointimaakunnan asemaa laissa sosiaali- ja terveystietojen toissijaisesta käytöstä. Säädöksen 6 §:n (Palveluista vastaavat viranomaiset) kohtaa 8 (sosiaali- ja terveydenhuollon julkiset palvelunjärjestäjät), tulisi selkeyttää, sillä lain esitöissä viranomaismääritelmän katsotaan kattavan ainoastaan kunnat, kuntayhtymät ja maakunnat. Lain palveluista vastaavien viranomaisten kohdan tulisi täten lisätä koskemaan myös hyvinvointialueita.

Isotalus Birgit
Vantaan kaupunki/sihteeristö